Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 23 травня 2013 року № 21 (496)

НОРИЛЬСЬКЕ ПОВСТАННЯ. 60 РОКІВ ТОМУ

25 травня виповнюється 60 років від початку Норильського повстання, яке тривало сімдесят днів – до четвертого серпня. На прю з тиранією стали близько 20 тисяч політв'язнів, репрезентантів 86-ти національностей. Серед повсталих українці складали майже три чверті.

21 травня 2013 року в Культурно-мистецькому центрі Києво-Могилянської академії відбулися громадські слухання, приурочені до 60-річчя Норильського повстання – події, що великою мірою започаткувала розпад СРСР. У слуханнях взяли участь відомі громадські діячі, вчені, журналісти, інтелектуали, а також лідери та свідки подій 1953 року в Норильську.

У нашій країні, де не подолано сталінізм, 60-річчя Норильського повстання не відзначають на державному рівні. Про нього немає згадки в шкільних підручниках. А новітні комунонацисти при владі паплюжать борців за волю України та учасників руху опору в концтаборах ГУЛАҐу, називаючи їх фашистами. Тому лише від активної позиції громадян залежить, чи знатиме світ, а з ним і українці правду про тих, хто поклав початок розвалу імперії зла. Між тим, Норильське повстання – непересічне явище. Це не просто історія. У сучасному контексті – це переосмислення значення ненасильницького спротиву для розбудови демократичного і відкритого суспільства, інтеграції України в Європу. Там політв'язні знайшли в собі сили здолати страх і сказати "Ні!" каральній системі, не застосовуючи до представників останньої силових "методів впливу". Вони захищали свою людську гідність шляхом мирних протестів. Після Норильська повстали політв'язні Воркути і Кінгіру. Далеко не всюди обійшлося без крові. Приміром, у Кінгірі, танками душили жінок. Але атмосфера змінилася, бо люди за гратами позбулися страху, що не на жарт налякало каральну систему.

Політв'язні вимагали не лише скорочення робочого дня, зняття решіток із вікон, дозволу на листування і побачення, а й припинення тортур, перегляду особових справ. У Норильську, табір, у якому повстання очолював Євген Грицяк, був єдиним, де вдалося уникнути кровопролиття.

На слуханнях чекали безпосередніх свідків – повстанців. Як їх вітав зал! Серед гостей – троє учасників повстання. Один із його керівників 87-річний Євген Грицяк прибув до столиці зі села Устя Снятинського району, що на Івано-Франківщині. Дорога видалась нелегкою, тож коло нашого героя, перше, ніж він постав перед учасниками слухань, клопоталися лікарі. Анастасія Книш приїхала з Волині. Її, 17-літню юнку, енкаведисти схопили разом із двома старшими сестрами. Десятилітнє ув'язнення вони відбували в жіночому концтаборі Норильська. З Польщі на зустріч із друзями прилетів добре відомий в Україні 94-літній Степан Семенюк, один із ініціаторів повстання, багатолітній член ОУН, в числі інших – організатор повстанського руху на Волині. "Спогади учасників Норильського повстання – безцінний архів української пам'яті", – сказала модератор громадських слухань Лариса Івшина. Маємо зафіксувати свідчення кожного з них, адже з роками їх стає дедалі менше. Про це з сумом говорить відомий режисер-документаліст, лауреат Національної премії ім.Тараса Шевченка Михайло Ткачук.

Понад десять років він досліджує "норильську тему", створив цикл фільмів "Загадка Норильського повстання", фрагменти яких демонструвалися під час громадських слухань. М.Ткачук, до речі, був одним із ініціаторів відзначення громадськістю 60-ліття Норильського повстання, зокрема, громадських слухань у столиці. У програмі – низка заходів по всій Україні.

Закінчення на 8-й стор.

СЛАВА ЛИЦАРЯМ!

ОСЯГНІМО ВЕЛИЧ ДУХУ, ЗВИТЯГ І ПОСТУПУ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ

Милосердний Господи Ісусе Христе і наша заступнице Мати Божа! Зішліть ласки благодаті на Україну, зміцніть у вірі і подайте єдності українському народові.

Історія України славна неперевершеними здобутками в розвитку людства. Українська спадщина ще не вивчена. Тільки тепер започатковано відкриття неосяжної минувшини. В часі плинності нашої історії були епохальні досягнення в побудові української спільноти. Були і великі падіння. Та все ж постійно народ знаходив у собі сили і боровся за щасливе майбутнє. Вивчаючи подвиги наших попередників, нескорених Героїв національно-визвольних змагань, осягнімо велич Духу, Звитяг і Поступу.

У цей Святий День Героїв України в нашій пам'яті, в уяві і на вустах величні імена тих духівників, патріотів і лідерів повстанських рухів, які ознаменувалися відчайдушністю, високою моральністю і жертовністю. Нам необхідно відкрити правду про минуле, сьогодення і окреслити наступні кроки для досягнення мети. Об'єднаймося у своїх зусиллях для розбудови держави. Хай оживе українська національна ідея з її духовно багатим і вільним народом.

Взірцем служіння Богові й народу для сучасного і наступних поколінь служать імена вірних синів і дочок України: Євгена Коновальця, Августина Волошина, Степана Бандери, Романа Шухевича, Ярослава Стецька, Олени Теліги і тисячі інших героїв.

Прикладом для нас є ще живі вояки УПА, які були учасниками і очевидцями національно-визвольної боротьби.

Тож серця Ваші, дорогі наші побратими, хай наповняться теплом і молодечим запалом – як у минулі буремні часи. Здоров'я, щастя, радості, добра, твердого переконання в тому, що Ваші мрії, Ваша боротьба досягне мети – вільної держави України на многії і благії літа!

Слава Героям України!

Богдан БОРОВИЧ,
Голова Всеукраїнського
Братства ОУН-УПА

23 ТРАВНЯ – ДЕНЬ ГЕРОЇВ

Дорогі друзі!

Конгрес Українських Націоналістів вітає Вас зі Святом Героїв – днем звитяги українського лицарства!

У ці травневі дні ми згадуємо тих, без кого неможливою була б поява на мапі світу держави Україна, тих славних синів і доньок нашої землі, які поклали свої життя на вівтар свободи Батьківщини.

У Пантеоні борців за волю України особливе місце посідає Євген Коновалець, полковник Армії УНР, один із засновників ОУН, чиє серце зупинилось 75 років тому, 23 травня 1938 року, від руки агента НКВС.

Свято Героїв, започатковане в буремному 1941 році Другим Великим Збором Організації Українських Націоналістів, спонукає нас згадати героїчний чин українських воїнів і прийти з поклоном до їхніх могил. Саме в цих святих місцях можемо відчути силу наших предків і тяглість традиції українського лицарства від часів Київської Руси-України до боротьби ОУН, УПА, руху шістдесятників.

"Із Могил ви чуєте голос: "Іду на вас"… шляхетного Лицаря, князя Святослава, стогін землі під ударами Ігоревих комонників, брязкіт шаблюк Богданового Лицарства, пронизливі звуки гостріння священих ножів Гайдамаків, радісні пісні героїчного новітнього вояцтва, що йде в рукопашний бій… Ви бачите тіні полеглих над Калкою і Каялою, під мурами Царгороду і Синопу, Завихостом, над Жовтими Водами й під Берестечком, під Конотопом і Полтавою, під Крутами й Базаром, що геройсько в минулому, сучасному чи майбутньому боролися, борються і будуть боротися за ідею Української Держави", – писав ідеолог українського націоналізму, Провідник ОУН Ярослав Стецько про День Героїв, підкреслюючи важливу виховну роль цього дня для всієї нації. Адже українських героїв треба не тільки пам'ятати, а й продовжувати їхню шляхетну справу сьогодні.

В часи загальної апатії, цинізму й байдужості ми, українські націоналісти, повинні передати наступному поколінню святий вогонь доблесті наших попередників. Поклонившись могилам наших Героїв і віддавши шану живим, маємо далі боротися за Україну з вірою у нашу перемогу!

Слава Україні! Героям слава!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу
Українських Націоналістів

ВІТАННЯ

ДО СВЯТА ГЕРОЇВ НЕСКОРЕНОЇ УКРАЇНИ

Ми сьогодні, у вільній своїй хаті, можемо відкрито згадати у наших молитвах усіх тих, відомих, а ще більше невідомих, що впали в нерівному бою за волю України.

У сім'ї вільних і поневолених народів світу Українська Нація не одинока, що кожного року знаходить час і слова для того, щоб і віддати поклін і висловити повагу тим своїм синам і дочкам, які віддали своє життя у боротьбі із поневолювачами нашого народу.

Цю повагу героям українська нація віддавала під час володіння князів, гетьманів, а вже найширших розмірів набрала ця багатовікова традиція в ХХ столітті, коли безперервна політична і збройна боротьба за волю та державність піднесли на високий рівень національну свідомість, як невгасимий поклик до дальшої боротьби за нашу державність.

Травень – місяць квітів – був, правдоподібно, з найдавніших часів тим періодом, коли згадувалися душі героїв і їхні подвиги, коли заквітчували могили і хрести.

До стародавньої традиції вплетені імена Симона Петлюри, Євгена Коновальця як символи Героїв ХХ-го століття.

У 30–50 рр. до Героїв України долучено ще імена найновіших борців за волю народів, серед яких найвидатніше місце посідають Августин Волошин, Степан Бандера, Роман Шухевич – "Чупринка", митрополит Василь Липківський і близько п'ятдесяти архієпископів і єпископів українських церков, які загинули, не зрадивши ні народу, ні християнської віри.

Період масових депортацій населення України і важкого концтабірного життя вписав у книгу Героїв нову плеяду безстрашних борців УПА, які загинули, не скорившись колонізаторові і не просивши у нього пощади.

Згадаймо мільйони тих жертв, що загинули внаслідок комуністичного терору, внаслідок організованого голоду в 1932–1933 роках. Тих, що були замордовані у Вінниці, Львові, Дрогобичі, Самборі, Івано-Франківську і багатьох інших місцях України і поза нею, – згадаймо і помолімося за них у ці дні, які називаємо Свято Героїв.

Не відзначаймо це свято, як свято жалоби, ні! Це свято всенародної перемоги. Свято гордості за наше історичне минуле, в якому всі учасники духовного збору Великої Армії писали кров'ю і залізом нашу історичну правду, щоб вічно жила безсмертна Україна. Хай вічною буде слава борцям, героям нескореної України!

Хай сьогодні всі згадають цих лицарів, провідників України: Президент, міністри і всі чиновники. Хай всі вони живуть по їх вчинках, віддаючи все, навіть життя, як віддали його наші провідники Євген Коновалець, Герой України Степан Бандера, Герой України Роман Шухевич на вівтар боротьби за Українську Самостійну Державу!

Вічна слава борцям нескореної України!

Слава українській нації!

Слава Україні!

Фотій ВОЛОДИМИРСЬКИЙ,
Голова Братства ОУН-УПА
Карпатського краю

ДУМКИ З ПРИВОДУ

В ЄВРОПУ – БЕЗ ПРОСТАЛІНСЬКОЇ ПАРТІЇ РЕГІОНІВ!

18 травня в Україні відзначали День Європи. Політичні сили – і провладні і опозиційні вирішили провести в місті Києві свої політичні акції.

Опозиція провела загальноукраїнську акцію "Вставай, Україно!"

Провладна Партія регіонів разом з комуністами та незрозумілими громадськими організаціями провела на Європейській площі так званий "антифашистський марш" з цинічно лицемірними гаслами на кшталт "В Європу без фашистів!".

Близько першої години на Європейську площу почали стягувати молодих людей, на вигляд – школярів, які оточили місце перед трибунами. З вулиці Мазепи стали підходити поодинокі люди з прапорами Партії регіонів, з накидками або ж бейсболками, на яких була відмітка Партії регіонів. Стало зрозуміло: збираються "антифашисти". Протягом п'ятнадцяти хвилин з трибуни лунали російські пісні та так звані антифашистські заклики – також лише російською мовою. Незабаром присутні на площі побачили колону "антифашистів". Попереду йшли їхні лідери – Колесніков, Єфремов, багато хто із керівництва Партії регіонів, колишні компартійні та комсомольські діячі, так звана бізнесова частина або ж колишні рекетири і мафіозні структури, що дорвалися до влади. За лідерами "антифашистської" колони крокували представники так званої Партії Сталіна з великим прапором – портретом Йосипа Сталіна – одного з найбільших друзів Адольфа Гітлера, вірного сподвижника нацистів ще на етапі їхнього приходу до влади в Німеччині. Поряд два прапороносці тримали червоні прапори покійного СРСР. Весь світ пам'ятає злочини Сталіна та режиму, який панував в СРСР, а в Україні, виявляється, їх вшановують провладні партії та й сама влада. Цинічно прикриваючись антифашистськими гаслами, промовці О.Голуб і О.Єфремов "призначили" винних у всіх бідах, що кояться в Україні, – це українські націоналісти, свободівці та всі, хто виступає на захист української нації, бореться за те, щоб в Україні не була принижена українська мова, щоб українці мали можливість займати високі державні посади, хто створює перепони поширенню в Україні російського шовінізму та нацизму. Один із промовців, представник партії Сталіна запропонував усіх націоналістів (можливо, згодом і всіх українців) відправити в газові камери. Мітинг ухвалив резолюцію, в якій є вимога до влади "присікати" прояви українських націоналістів, тобто патріотів України, а також до Міністерства юстиції – зняти з державної реєстрації всі націоналістичні організації, бо вони є ворожими для розвитку дружніх стосунків з братнім російським народом, та посадити за грати всіх членів цих організацій за розповсюджування так званих антисемітських й антиросійських ідей.

У підсумку – вся Україна та весь світ побачили хижий україноненависницький оскал так званих антифашистів від влади, насправді – організаторів провокацій. Так, позаду колони об'єднаної опозиції виїхав, під супроводом ДАІ (напевно ж за вказівкою влади), броньовик. Після того, як авто ДАІ перестало його супроводжувати, БТР на повній швидкості помчав на колону і лише завдяки активістам "Свободи" броньовик був зупинений. Опозиціонери вимагали, щоб з БТР вийшли водії. При цьому представники міліції не втручалися. Бійку спровокували "пацани" в спортивних костюмах, з кастетами, які напали на людей з вигуками: "Фашисти, ми вас усіх уб'ємо". Та це їм не помогло: свободівці перемагали "антифашистів", і тільки тоді втрутилася міліція. Бійку фіксували на фото- і кінокамери, що деяким "антифашистам" дуже не сподобалося. Вони з кастетами напали на кореспондентів і жорстоко побили їх, у тому числі, й жінку, кореспондента 5-го каналу Ольгу Сніцарчук.

Мета "антифашистської" акції полягала в тому, щоб дескридитувати не тільки націоналістів, а й всіх опозиціонерів, кожного, хто бореться проти правлячої хунти. Та українці – розумна нація. Вони зрозуміли, що організована московськими холуями провокація по суті була нацистською і антиукраїнською акцією з типово фашистським кровопролитним завершенням.

Ігор ЗБІДОВАНИЙ

ГРОМАДЯНСЬКИЙ ПРОТЕСТ

РОМАН КІСЬ – ПРОТИ РУСИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ

22–24 травня український філософ, антрополог, етнолінгвіст Роман Кісь проводить другу частину акції протесту проти знищення української мови.

Учений стверджує, що досі чинний Закон "Про засади державної мовної політики" виконує руйнівну русифікаторську функцію, відсуваючи українську мову на маргінес.

На початку лютого цього року Роман Кісь уже протестував під стінами парламенту й поширював серед народних депутатів свою наукову працю про механізми сучасної русифікації. Вчений планує і в ці дні поспілкуватись із максимальною кількістю нардепів, аби переконати їх у тому, що Закон Ківалова-Колесніченка треба негайно скасувати.

Початок акції о 10 год. біля Верховної Ради України (вул. Грушевського, 5).

Роман Кінь закінчив філологічний факультет Львівського університету (1971), відтоді працює науковим співробітником Інституту народознавства НАН України.

Був учасником літературного середовища 1970-их рр. у Львові, що гуртувалося навколо Григорія Чубая і підготувало два випуски самвидавного мистецького альманаху "Скриня".

Зразу після виходу першого числа "Скрині" (1971) його автори були піддані переслідуванням КГБ. Роман Кісь перебував у цей час на Чукотці в складі етнографічної експедиції.

Підготував кандидатську дисертацію про сімейний побут гуцулів. Проте після того, як Вища атестаційна комісія СРСР у 1975 р. заборонила подавати дисертації до захисту іншими мовами, окрім російської, Р.Кісь написав листа з протестом на адресу ВАК і відмовився захищати дисертацію.

Був ув'язнений у 1982–1985 (за статтю проти русифікації України) і 1985–1986 роках (за відмову проводити серед студентів атеїстичну пропаганду).

Лауреат державної премії ім. Колесси, головний редактор релігійно-філософського альманаху "Transfiguratio / Преображення".

У творчому доробку Романа Кіся книги: "Фінал Третього Риму" (російська месіянська ідея на зламі тисячоліть). Львів, 1998. – 745 с.; "Шкіц з інтеґральної етнокультурології" (2000 р.); "Мова, думка і культурна реальність" (від Олександра Потебні до теорії культурного релятивізму. Львів: Літопис, 2002. – 303 с.; "Написи на румовищах: Поезії" (2003 р.); "Глобальне – національне – локальне (соціальна антропологія культурного простору" Львів: Літопис, 2005. – 300 с.; "Фінал третього Риму. Книга друга. Осторонь Азіопи" (2007 р.); "Квадриґа: Невипадкові думки з Високого Верху(філософський щоденник), Побіч рудого метелика (збірка поезій)" (2010 р.); "Як зупинити розукраїнювання України?": наукове видання. – Львів: ТзОВ "Видавнича фірма "Афіша"", 2012.

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ШЕВЧЕНКОВА УКРАЇНА

ПРО ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ В ЯРЕМЧІ

Тарас МАРУСИК

Пам'ятник Тарасові Шевченку в яремчанському присілку Дора було відкрито 30 травня 1964 року – до 150-ї річниці від дня його народження і, фактично, до 103-ї річниці з часу перепоховання домовини з його тілом. Як відомо, дата перенесення праху 22 травня була заборонена для вшанування в радянські часи. Не один справжній громадянин омріяної й уявної тоді України постраждав лише за декламування безсмертних Кобзаревих рядків.

Про історію пам'ятника мій тато Павло Марусик, який виступив ініціатором його спорудження, залишив спогади. Чимало дорянців досі пам'ятають свого вчителя географії, який дуже любив поезію і знав напам'ять багато віршів, у тому числі й тих, що ходили в списках.

Восени 1963 року П.Марусик поділився своїми думками про побудову пам'ятника з тодішнім директором Дорянської восьмирічної школи Іваном Пірусом. Той підтримав цю ідею і запропонував поставити Шевченкового "Назара Стодолю", а вистави зробити платними. Вчителі й учні спільно з сільською громадою взялися за втілення цього задуму. Було організовано драмгурток і створено оргкомітет на чолі з І.Пірусом.

До комітету ввійшли місцеві мешканці, які заслуговують на згадку і пам'ять. Більшість із них, і мій тато в тому числі, дивляться на нас, як співається в пісні, з небес. Це Микола Сіщук, Василь Тимкович Якуб'як, Василь Демчук, Василь Платко, Іван Баюрак, Йосип Гарасимчук, Марія Бойко, Степан Ковалюк, Микола Спасюк, Петро Топольницький, Василь Баюрак, голова сільської ради Василь Маркович Якуб'як, а також вчителі (крім І.Піруса і мого батька) Михайло Стефаник, Дмитро Андрійків, Павлина Товста, Романна Пірус, Сильвестр Геник. Долучилися до участі в благородній справі й інші люди, які формально не були членами оргкомітету: Григорій Головач, Марія Тис, Василь Бойко, Іван Карашевський.

Підготовлену за короткий час п'єсу Т.Шевченка зіграли кілька разів в Яремчанському міському будинку культури, в яремчанських санаторіях, у довколишніх населених пунктах: Делятині, Ворохті, Заріччі, інших селищах і селах. Зібрані кошти, а також гроші від колядників і пожертви громадян акумулювали "касири" В.Якуб'як і М.Сіщук. До речі, відома письменниця Ірина Вільде, яка мала там будинок і відпочивала в Дорі, переказала на спорудження пам'ятника 50 крб.

Оскільки це були не бюджетні кошти, а народні гроші, значних бюрократичних перепон не було, і робота закипіла. Місцеві мешканці збудували залізобетонні сходи, впорядкували майданчик, а каменяр Микола Німчук витесав постамент із суцільного ямнянського пісковика, в якому залишив нішу для мармурової плити. На ній майстри з Коломиї вирізьбили Шевченкові слова:

"Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь"

На цих поетових рядках народний проект "спіткнувся". Всевидюще око цензури догледіло крамолу, бо, мовляв, Шевченкові слова взяті не з радянського "Кобзаря", а дореволюційного. І справді, в радянських виданнях ці чотири рядки зі знаменитого твору "І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Украйні і не в Украйні моє дружнєє посланіє" перетворилися в три:

"Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь".

Щоб не змінювати напис, потрібна була доказова база. Тодішній голова Яремчанської міськради Григорій Михайленко звернувся до вчителя української мови та літератури місцевої середньої школи Миколи Хоми, а той, не знайшовши шуканого у своїх виданнях, зайшов до мого батька (в нас була велика бібліотека). Справжній, не спотворений Шевченків текст було знайдено у двох свіжовиданих книжках: тритомнику "Світова велич Шевченка" і "Народні пісні на слова Т.Г.Шевченка". Однак ніхто з "компетентних" органів та інстанцій брати відповідальність за ці слова на себе не хотів. Лише обласний архітектор погодив напис, і таким чином "правда перемогла силу".

Унікальність пам'ятника Тарасові Шевченку в Дорі авторства івано-франківського скульптора Миколи Мацієвського – у цьому написі. Він – чи не єдиний такий в Україні.

Але була ще одна перешкода – вже на урочистому відкритті пам'ятника. Перед початком мітингу позаштатний кореспондент газети "Прикарпатська правда" М.Заворотило переглянув підготовлений І.Пірусом виступ і запропонував йому вилучити кілька абзаців. На це І.Пірус зреагував гостро: "То беріть самі читайте!" Врятував ситуацію присутній на мітингу член бюро Надвірнянського райкому компартії, лікар Бохотниця, який, ознайомившись із текстом, дозволив виголосити його повністю.

22 травня, в день перепоховання праху Тараса Шевченка в Україні, до його пам'ятника в Києві поклали квіти активісти КУНу на чолі з його Головою Степаном Брацюнем.

НОВИНИ. ПОДІЇ. ФАКТИ

НАШ БІЛЬ – БИКІВНЯ

19 травня Київська міська організація КУН відвідала меморіал "Биківнянські могили" під Києвом, щоб вшанувати жертв політичних репресій сталінської доби.

"Щороку, у третю неділю травня, наш шлях лежить в Биківню, щоб вклонитись могилам, де лежать сотні тисяч наших земляків, невинно убієнних більшовицьким режимом у 1937–1938 роках та щоб покласти квіти до їх пам'ятників", – сказав заступник голови столичного КУН Іван Слабеняк. Він зазначив, що українці повинні пам'ятати трагічні сторінки своєї історії, аби не допустити їх повторення у майбутньому. "Пам'ять про загиблих під час політичних репресій потрібна нині сущим", – наголосив Іван Слабеняк.

Як відомо, Биківня або Биківнянські могили – місце поховання жертв політичних репресій 1937–1941 років. Розташоване за 1,5 км від колишнього селища Биківня на околиці Києва, поблизу автостради Київ-Бровари.

Наприкінці 1980-х років було доведено, що в часи сталінських репресій тут був об'єкт спеціального призначення НКВС і відбувалися масові захоронення розстріляних та закатованих громадян. Кількість жертв биківнянського поховання остаточно не встановлена, наводяться різні цифри: 6323, 6329, 6783, понад 7 тисяч, 120 тисяч, 225 тисяч осіб. Дослідження триває.

Прес-служба КУНу

ІНІЦІАТИВА КОНГРЕСУ

Школярі Стрия вивчатимуть правдиву історію України

У м. Стрий, що на Львівщині, за ініціативи міської організації Конгресу Українських Націоналістів збирають кошти на закупівлю посібників з історії України для учнів 5 та 10 класів місцевих шкіл.

Як розповів голова Стрийської МО КУН Ростислав Готь, така ідея з'явилася після того, як шкільні підручники було вихолощено від національної складової за вказівкою одіозного міністра освіти Дмитра Табачника.

"Ми зрозуміли, що треба щось робити, бо наші діти виростуть, не знаючи правдивої історії своєї країни. Тому звернулися через місцеве телебачення до стрийської громади із закликом спільно зібрати кошти на закупівлю посібників, в яких подається правдива, не викривлена історія України", – каже Ростислав Готь.

Наразі конгресівці разом із місцевою організацією Союзу українок за підтримки депутата Львівської обласної ради від КУН Зиновія Карпінського розпочали кампанію зі збору пожертв, аби до 1 вересня цього року забезпечити учнів підручниками з історії України, не перекроєної за лекалами українофоба Табачника.

Прес-служба КУНу

ПОДІЯ

РУХ ЗНОВУ СТАВ ЄДИНИМ

19 травня, у Києві, відбувся всеукраїнський об'єднавчий з'їзд Народного Руху України (НРУ) і Української народної партії (УНП), на якому було вирішено створити єдину політичну силу "Народний Рух України (Українська народна партія "Рух")". За таке рішення проголосували 344 із 382 делегатів УНП і 233 із 392 присутніх на з'їзді представників НРУ. Лідером нової партії обрано голову НРУ Василя Куйбіду. Він – відомий політик і громадський діяч. З 1994 по 2002 рік був мером Львова, народним депутатом України трьох скликань, протягом 2007–2010 рр. працював на посаді міністра регіонального розвитку та будівництва України.

Голова УНП Юрій Костенко зняв свою кандидатуру зі списку претендентів на керівника партії. Першим заступником Куйбіди став в.о. голови УНП Іван Заєць. Обрано також чотирьох заступників. Ними стали Володимир Шовкошитний (УНП), Світлана Ніколіна (УНП), В'ячеслав Коваль (НРУ) і Віктор Лабазов (НРУ). Юридичною основою злиття стане НРУ. Керівні органи партії "Рух" – політична рада (91 особа) і центральний провід (15 осіб) – створено із представників обох партій за паритетним принципом – 50 на 50.

Об'єднавчий процес тривав не один рік. Його завершення викликало позитивний резонанс в українському суспільстві, особливо серед тієї частини громадян, які наприкінці 80-их років минулого століття брали активну участь у створенні рухівських осередків по всій Україні, в роботі Першого з'їзду Народного руху України у вересні 1989 року, ініційованих Рухом акціях, спрямованих на проголошення незалежної Української держави.

Сьогодні відновлена партія "Рух" заявляє, що її мета – "створити в Україні потужну правоцентристську політичну силу, яка в перспективі стане правлячою і направить державу на єдиний ефективний правий шлях виходу із системної кризи, у якій Україна перебуває останні 20 років".

У зв'язку з відновленням єдності Руху шляхом об'єднання НРУ та УНП у єдину партію з'їзд прийняв рішення, що всі члени НРУ і УНП є членами об'єднаної партії. До 1 листопада 2013 р. проводиться перереєстрація членів об'єднаної партії. Згідно з підписаними угодами між керівництвами партій, всі члени УНП і НРУ пройдуть перереєстрацію, і тільки тоді на демократичних підставах відбудеться обрання керівництва об'єднаного Руху.

Делегатів об'єднавчого з'їзду Руху привітав голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь. Виступаючи на з'їзді, він, зокрема, сказав:

"Сердечно вітаю вас і щиро бажаю успішного завершення архіважливого, державницького задуму, заради якого тут і зібралися два крила колись єдиної потужної патріотичної сили – Народного Руху України, під проводом якого була проголошена незалежна Українська держава.

Воістину – тривожний український час покликав ваш нинішній здвиг. Символічно, що він відбувається в приміщенні Київської політехніки, стіни якої, я переконаний, ще зберігають відгомін Першого З їзду Народного Руху України 1989 року, полум'яні промови незабутнього В'ячеслава Чорновола, незламного Левка Лук'яненка, першого голови Руху Івана Драча і багатьох інших вірних синів нашої землі, для яких Україна справді була і є понад усе.

Сьогодні ви відновлюєте – саме так: відновлюєте – цю славну громадську, а згодом політичну організацію – Народний Рух, і нехай допоможе вам у цьому Всевишній.

З цієї нагоди передаю найщиріші вітання від Конгресу Українських Націоналістів – партії, яка 20 років тому постала з ініціативи і на ідеологічних засадах ОУН. Тож наші витоки сягають доби Євгена Коновальця, коли під його проводом 1929 року була створена Організація Українських Націоналістів, епохи Степана Бандери та Романа Шухевича, коли кращі сини і доньки України стали до збройної боротьби за її незалежність, ери Слави Стецько, яка в червні 1991 року повернулася в Україну, щоб продовжити справу своїх знаменитих попередників.

Конгрес Українських Націоналістів і Рух були соратниками у боротьбі за українську справу. Спорідненість наших ідеологій обумовлювала державницьку спрямованість нашого поступу, де ми завжди були партнерами, а не суперниками. Нас і сьогодні єднає велика мета – по-справжньому незалежна, квітуча і заможна українська Україна. Разом – переможемо!"

Власна інформація

ПАМ'ЯТЬ

В УКРАЇНІ БУЛО РЕПРЕСОВАНО ТРЕТИНУ НАСЕЛЕННЯ

16 травня 2013 року, напередодні Дня жертв політичних репресій 19 травня, в місті Донецьку відбулося вшанування їх пам'яті за сприяння Донецької міської ради та Кіровської районної ради м. Донецька.

До участі у вшануванні запрошені члени Товариства "Просвіта", Спілки політв'язнів і репресованих, "Меморіалу" та інших громадських організацій, релігійних організацій і політичних партій.

Вшанування розпочалося о 10.00 на Рутченковому полі – місці поховання жертв політичних репресій, біля пам'ятника жертвам політичних репресій мітингом та панахидою за загиблими під час Голодомору 1932–1933 років та репресованими. Панахиду традиційно відслужили священослужителі УПЦ КП та УГКЦ. Після цього покладені квіти до меморіальної дошки на приміщенні колишнього НКВД-КГБ (тепер – приміщення Донецької музичної академії), до меморіальної дошки Василя Стуса на приміщенні філологічного факультету Донецького національного університету та до каменю в Київському районі м. Донецька, де буде відкрито меморіал жертвам голодомору в Донецькій області. На завершення відбувся поминальний обід, профінансований Донецькою міською радою.

Виступ Марії Олійник 16 травня 2013 року на мітингу біля пам'ятника жертвам політичних репресій

Всечесні святі отці, представники влади, шановні присутні!

25 лютого 1956 року у своїй доповіді на закритому засіданні XX з'їзду КПРС М.Хрущов розвінчав культ особи Сталіна і оприлюднив інформацію про масові політичні репресії та злочини більшовицького режиму. Тобто, скоро виповниться 60 років від початку реабілітації жертв політичних репресій, які раною, що не загоюється, залишаються у пам'яті багатьох поколінь.

Ми поранені люди, ми дуже поранені люди.
Але хто наші вбивці? – не цей, не цей і не ця.
Їх нема, вони є, і все це тільки прелюди.
Ті, що нас убивали, змінили вираз лиця.

За Ліною Костенко повторюю ці зболені рядки, торкаючись надважливої теми, – комуно-більшевицьких державних політичних репресій та їхніх виконавців – правоохоронних органів, як одного з основних інструментів державного терору. В Україні було репресовано третину населення.

На величезних просторах ГУЛАГу, коло Києва, Івано-Франківська та інших міст України були свої міні-гулаги: Биківня, Дем'янів лаз. У нас в Донецьку – це Рутченкове поле. Щоночі, починаючи від 1930 року, сюди привозили декілька вантажівок трупів. І тільки один Бог знає, скільки десятків тисяч поховано тут невинно убієнних людей, репресованих і страчених органами НКВД-КГБ на Донеччині протягом 1930–1941 років.

Останніми в жовтні 1941 року тут розстріляли близько 500 поранених червоноармійців та учнів ФЗУ. Вперше інформацію про масштабні поховання жертв комуністичних репресій на Рутченковому полі оприлюднили представники німецької окупаційної влади у 1941 році. Репресіям з політичних мотивів піддавалися різні верстви населення: і селяни, і робітники, і інтелігенція, і червоноармійці, діти та духовенство. Вони похоронені не похристиянськи, а закопані в спільних ровах як худоба. У червні-липні 1989 року учасникам розкопок цих поховань вдалося наблизитися до розгадки найпохмурішої таємниці Рутченкова – знищення, як свідчать очевидці, "своїми" поранених військовослужбовців та учнів ФЗУ – дітей "ворогів народу" в жовтні 1941 року, за декілька днів до окупації Донецька нацистами. Дітей закопали у формі ФЗУ разом з валізами, в яких були їхні особисті речі. Очевидно, їх планували евакуювати, а коли не встигли, то холоднокровно розстріляли. **Жодних документів в архівах про розстріл майже 500 поранених червоноармійців та дітей немає.**

Постає питання, що повідомили рідним тих мобілізованих до війська 500 червоноармійців, яких поранених розстріляли так звані "свої"? Загинув у бою? Пропав без вісті? Чи втік за кордон? Або в УПА? З яким тавром живуть досі їхні нащадки?

Ми не повинні про це забувати, коли беремося гучно "святкувати" 9-го травня день Перемоги, начіплюючи на себе георгіївські стрічечки. Бо це не свято. А страшна трагедія, і день жалоби і за тими 36 млн. полеглих, і за репресованими в тій війні, в тому числі, за невинно убієнними тут, а не на полі бою червоноармійцями. Чому ніхто не розповідає про вбивць нашого народу? Хто ж вони? Чому ніхто не називає їхні імена? Чому, врешті, влада, масмедіа, СБУ та громадські організації мовчать? Невже ця болюча тема, нікому не потрібна, і нам байдуже хто і за що розпинав нашу знедолену націю? Надзвичайно важливим є завдання донести до майбутніх поколінь правду про систему державного терору.

Сьогодні, заощадивши на дослідженні трагічних сторінок вітчизняної історії, забувши про обставини загибелі наших батьків і дідів, ми у недалекій перспективі можемо отримати історичну амнезію власних дітей та онуків.

Кращою пошаною тим, хто загинув, повинна бути пам'ять і молитва, а тим, хто пережив страшні роки та їхнім нащадкам, – повсякденна турбота.

На сесіях органів місцевого самоврядування в Західній Україні депутати ухвалили Програму надання допомоги найбільш незахищеним категоріям громадян – реабілітованим за статтею 3 Закону України "Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" та потерпілим від політичних репресій.

А от наша Донецька міська рада за ініціативи представника Пролетарської районної організації Партії регіонів Хоботова замість того, щоб зробити те ж саме, збирається навіть звернутися в Кабінет Міністрів України, до Президента України з вимогою відмінити виплати жертвам репресій – борцям за Українську державу! Такі пропозиції та рішення можуть приймати тільки нащадки безпосередніх виконавців масових убивств таких, як капітан НКВД Михайло Матвеєв, який протягом 31 жовтня – 4 листопада 1937 року в урочищі Сандормох, до 20-річчя жовтневої революції без суду і слідства власноручно розстріляв 1111 політичних репресованих. 198 осіб – вихідці з України, зокрема, митці Лесь Курбас, Микола Куліш, Микола Зеров, Марко Вороний, Валер'ян Підмогильний, професори-історики Олександр Бадан-Яворенко, Сергій Грушевський, Володимир Чехівський, письменник і міністр освіти УНР Антін Крушельницький.

Будемо сподіватись, що до ухвалення такого ганебного рішення на сесії Донецької міської ради не дійде, що там знайдуться притомні, освічені депутати.

Ганебно завтра влаштовувати мітинги проти якогось фашизму, маючи на увазі борців за волю України, примусово зводити з області бюджетників. Замість розуміння та примирення нагнітається ненависть.

Необхідною умовою виконання цієї задачі є встановлення в повному обсязі правди про більшовицький терор, той терор, який знищив десятки мільйонів українців, 80 тисяч яких поховано тут, на Рутченковому полі, в Донецьку.

Сьогодні дуже важливо "очиститись" від символів комунізму, який знищив мільйони невинних людей.

Комуністичні символи – це символи вбивства, збереження яких є наругою над розстріляними і закатованими.

І цю роботу треба нарешті розпочати, попри протести хоботових. Треба демонтувати пам'ятники комуністичному режиму, організаторам політичних репресій, переіменувати топографічні об'єкти, названі іменами комуністичних катів. Треба перестати нашій владі виступати охоронцями і спадкоємцями комуністичної імперії та символів політичних репресій, депортацій.

Незабаром мине 22 роки від розвалу тоталітарної комуністичної імперії, жертв якої ми сьогодні вшановуємо, а у нас на Донеччині ми й досі поклоняємося вбивцям, а невинно убієнні та репресовані для теперішньої влади з Партії регіонів є, як і за СРСР, "ворогами народу", "фашистами", "буржуазними націоналістами", "шпигунами", "рецидивістами" тощо. А діти і внуки, сім'ї репресованих покірно несуть тавро, яке було поставлено їхнім батькам.

І доктор наук, письменник, секретар Донецької міської ради замість увічнити пам'ять репресованого Василя Стуса сьогодні запитує, а чи є Героєм України невинно убитий Василь Стус? Не кажучи вже про допомогу родині Василя Стуса, яка проживає в Донецьку.

Рутченкове поле – поле покаяння вже 22 років у незалежній Україні чекає на оприлюднення імен похованих там невинних жертв та їхніх катів, чекає християнського погребіння.

Вічна пам'ять невинно убієнним синам України.

Слава Україні!

ГРОМАДЯНСЬКА АКЦІЯ

ВШАНУЙМО ВАСИЛЯ МАКУХА

18 травня 2013 року з ініціативи краєзнавців Михайла Рябцева та Юрія Денисенка, а також настоятеля церкви Антонія і Феодосія Києво-печерських УПЦ-КП о. Олександра відбулась акція на могилі Макуха Василя Омеляновича (14.11.1927–05.11.1968) – українського політв'язня, що 1968 року на знак протесту проти комуністичної тоталітарної системи, колоніального становища України, політики русифікації та агресії СРСР проти Чехословаччини здійснив акт самоспалення у Києві, біля будинку на вулиці Хрещатик, 27.

Українець Василь Макух спалахнув 5 листопада 1968 року, першим у Європі спаливши себе через патріотичні переконання. Чеський студент Ян Палах вчинив самоспалення на Вацлавській площі в Празі 16 січня 1969 року. Микола Береславський з Дніпропетровщини намагався самоспалитися у вестибюлі Київського університету ім. Тараса Шевченка 10 лютого 1969 р., протестуючи проти русифікації. З тих же мотивів колишній повстанець і політв'язень Олекса Гірник спалив себе на Чернечій горі в Каневі 21 січня 1978 року.

Вояк УПА Василь Макух у лютому 1946 в бою був поранений і схоплений НКВД. Засуджений на 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Карався в таборах Мордовії. Звільнившись, поїхав у Дніпропетровськ до майбутньої дружини, з якою познайомився у таборі, оскільки йому було заборонено проживати в західних областях України.

Після проведеного молебню, виконання духовного гімну України виступили Михайло Рябцев, Юрій Денисенко, Людмила Гребенюк від Конгресу

Українських Націоналістів, поет Микола Цибенко та інші. Промовці наголошували, що вчинок Макуха – найвищий духовний і емоційний прояв любові до Батьківщини. Він пожертвував не тільки собою, а й прирік на жахливу трагічну долю свою родину: дружину, двох неповнолітніх дітей, сестру. Все, все без останку віддав Україні. А ми начебто й забули про подвиг Петра Макуха. Його жертовний чин повторили понад 50 звитяжців – громадян підконтрольних Москві країн "соцтабору". Всі вони гідно вшановані в себе на Батьківщині. А Макух?

Висловили своє занепокоєння незадовільним станом вшанування національних Героїв України, неупорядкованою могилою Василя Макуха. Вирішили розпочати збір коштів на гідний пам'ятник на його могилі, достойне вшанування його пам'яті, встановлення меморіальної дошки на будинку 27 по вул. Хрещатик.

В акції взяли участь Анатолій Фурман та Людмила Гребенюк – голова та секретар Дніпропетровської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів.

Вічна пам'ять Василеві Макуху! Ми – пам'ятаємо.

Власна Інформація

УКРАЇНСЬКІ ЛИЦАРІ

ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ, ПОЛКОВНИК

(14.06.1891 – 23.05.1938)

Ярослав ДАШКЕВИЧ

Про Євгена Коновальця написано і багато, і мало. Багато, бо це постать, яка назавжди увійшла в історію України XX ст. Багато, бо виходили й виходять, та ще виходитимуть присвячені йому книжки, збірники (наприклад, збірник "Євген Коновалець та його доба" – Мюнхен, 1974).

Але все ж таки цього замало. Бо Коновалець – не бронзовий пам'ятник (хоча такого пам'ятника він безумовно заслуговує в столиці України, звідки починався його Великий шлях), а жива людина. Мало, бо досі ще не розкрилися архіви організації на Заході та оперативні архіви на Сході, що мали б стати підставою для дослідницьких статей про Коновальця, про його революційну діяльність, про всі нитки підпільної боротьби, які сходилися в його руках.

Українська історична наука, зокрема та пострадянська академічна, ще не визначила ваги найвидатніших дійових осіб історії України XX ст., хоча перелом століть і тисячоліть цього вимагає. Історичної дистанції (на яку часом скаржаться історики) вистачає, але не вистачало таких постатей в останніх десятиріччях XX ст., і це стримує від остаточного висновку істориків та політиків, які себе вважають об'єктивними, ба, навіть багатонаціональними.

Та незалежно від цього, не підлягає сумніву, що Коновалець займає одне з перших місць серед борців за волю нації та побудову держави – й жодні фальсифікаторські маніпуляції з цим іменем не зможуть зняти його з цього п'єдесталу.

Скажемо відверто: Коновальця неможливо підкроювати на мірки "західної демократії", як досить часто це намагаються зробити з діячами національно-визвольного руху автори останніх часів, Коновалець не входить – і ніколи не увійде – в рамки причепуреної західноєвропейської ліберально-демократичної моделі, бо боровся він не в умовах демократичного суспільства, а в обставинах і з обставинами тоталітарних, антидемократичних, жорстоких і нелюдських режимів. І його примусили боротися адекватними засобами – дієвими в кожній конкретній ситуації.

Із цієї боротьби фізично (але не духовно) він не вийшов переможцем. Він став жертвою московської терористичної машини, так, як до нього С. Петлюра, а після нього С.Бандера та мільйони відомих і невідомих борців за волю України. А переможених в історії, особливо в тій історії, що ворожа українській нації, судять, і чіпляють їм ярлики. Пілсудського, агента австрійської розвідки, не судять, бо він збудував незалежну Польську державу.

Леніна, який за німецькі гроші зробив революцію у вже псевдодемократичній Російській імперії, щоб вивести її зі війни з Німеччиною та Австро-Угорщиною, не судять. Бо він змурував нову, хоча й страхітливу червону імперію. Сталіна не судили, хоча він був агентом царської охранки. Бо він став партнером у нібито демократичній антигітлерівській коаліції. Чандру Боза в Індії величають національним героєм, хоча у боротьбі з англійськими поневолювачами він спирався на японські багнети. Їх не судили і по суті не судять далі, ними захоплюються, бо вони перемогли.

Коновальця судять, бо він упав у бою, бо він не переміг, бо його знищила пекельна машина Москви.

Є кілька питань, особливо важливих у біографії Коновальця та в біографії утворених ним Української військової організації та Організації українських націоналістів, на які хочу звернути увагу, маючи на увазі, що майбутні наукові дискусії допоможуть ці питання висвітлити докладніше та рельєфніше.

Це п'ять проблем, які треба розкрити на підставі критичного вивчення документів і з урахуванням історичної дійсності тих часів, а не шляхом логічних (чи псевдологічних) умовиводів.

Перша проблема

Коновалець і засоби підпільної боротьби. Інакше: Коновалець і політичний терор. Ті, що уникають чи недобачають цього питання, не хочуть розуміти (і не хочуть передати правильне розуміння іншим), що УВО і ОУН боролись проти терористичних окупаційних режимів і що такий спосіб боротьби був однією з ланок національно-визвольної боротьби – проти тоталітарної Росії (під назвою Радянського Союзу), в якій життя українця було знецінене до краю, проти окупаційної Польщі, неправої і недемократичної держави, в якій придушення українства перетворилося в один з основних принципів ксенофобної політики.

Необхідно розуміти те, що поневолений народ, якщо легальні демократичні засоби національної боротьби не дають жодних результатів, змушений і має моральне та політичне право застосовувати всі засоби збройної революційної боротьби, протиставляючи її державному теророві.

Так є в Іспанії, де борються баски під проводом політичного крила ЕТА (Езкаді та Азкатасуна, тобто країна басків та воля). Так є в Північній Ірландії, де є Ірландська республіканська армія (її політичне крило). Так ще недавно було на Корсиці, доки вона не отримала автономії від Франції. Так було також у Південному Тиролі, поки там, під Італією, німецька машина не домоглася особливого статусу для свого регіону.

Національні меншини, а, тим більше, великі нації (українці ж належать до великих) усіма засобами борються за свої права в Африці й Азії. І ніхто, навіть якщо методи не завжди подобаються, не здатний заперечити логіку саме такої боротьби народів, на горлі яких тримають ножа.

На горлі української нації також тримали – а подекуди ще й досі тримають – ножа. Не кажучи вже про те, що ні польська, ні російська сторони ніколи не намагались вести переговори з націоналістами, щоб хоч частково виконати їх вимоги – їх треба було лише нищити.

Друга проблема

Джерела підтримки. Інакше: Коновалець і фінансування підпільної боротьби. Українська нація увійшла у XX ст. як дуже бідна, пограбована, позбавлена багатої патріотичної – аристократичної та капіталістичної – верхівки.

Нація бідна, але жертовна. Особливо жертовною для УВО та ОУН була тогочасна українська заокеанська еміграція, пожертв якої, однак, не могло вистачити на те, щоб десятиріччями вести вперту, невсипущу, жорстоку, але й недешеву з матеріальної точки зору боротьбу. Дипломатичні здібності керівників визвольного руху – того ж Коновальця – зосереджені були на тому, щоби шукати і знаходити союзників – тимчасових, тактичних, часто дуже непевних і нещирих (Коновалець завжди ставився дуже насторожено до німців), але в даний момент потрібних. Коновалець та його співробітники намагалися розшукувати таких союзників, використовувати їхні скупі фінансові дотації. Во ім'я України, во ім'я національно-визвольного руху.

Ці питання вимагають глибокого дослідження і об'єктивного пояснення, виходячи з умов підпільної боротьби з окупаційними режимами. Не "мета освячує засоби", як дехто хотів би сказати, а обставини – коли нація на грані життя і смерті – диктують засоби.

Третя проблема

Перехід УВО в ОУН. Це дослідження складного, часом болючого процесу переростання УВО в ОУН (період в основному 1929-1930 років), застосування нових додаткових методів боротьби, не лише збройної, а й політичної та ідеологічної, знову в ім'я незалежної України.

Лінія Коновальця, що вивела націоналістичний рух із вузької стежки на широку дорогу, виявилася правильною. Цей період, у якому не обійшлося без суперечок і дискусій, але під час якого трансформація відбулася без розколів, дуже характерних для пізнішого та й сучасного націоналістичного руху, заслуговує на дуже детальний аналіз і на цілком практичне використання досвіду тих часів якраз у наші роки.

Четверта проблема

Діяльність УВО та ОУН на Східній Україні. Оперативні архіви з т. зв. радянських часів досі ще майже недоступні (або доступні лише для невеликої кількості довірених), а судові справи з фальшивими звинуваченнями та фальсифікованими зізнаннями і свідченнями вимагають дуже філігранної праці, щоб відділити істину від спеціально сконструйованої неправди. Коновалець і ОУН творили велику загрозу для СРСР.

Це цілком ясно, бо на нього так не полювали б і з ним так не воювали б. Але конкретний зміст цієї загрози лише починає вимальовуватися не дуже ясними контурами. Потрібно великих дослідницьких зусиль, щоб ці контури заповнити реальним дослідницьким змістом.

П'ята проблема

Дуже болюча і дуже загадкова. ОУН після вбивства міністра Перацького була проголошена ледве чи не найтерористичнішою організацією в Європі. Але відплати за вбивство Провідника не було. Чому?

* * *

Постать Коновальця притягає мене не лише як постать політичного і військового діяча, але, я повинен признатися, також з особистих причин. У нас вдома на стіні висіла велика шлюбна фотокартка батьків, зроблена у Відні 14 липня 1920 р.: мати, Олена Степанів, сидить між двома свідками шлюбу – січовим батьком Кирилом Трильовським, керівником галицьких радикалів, та професором Степаном Рудницьким, відомим уже тоді географом. Позаду стоять: батько в однострої Січових стрільців з відзнаками підполковника – командира бригади, і його дружба Євген Коновалець, полковник, командир групи Січових стрільців. Фотокартка ця обійшла чимало видань під назвою "Січове весілля".

На сьогодні в Україні залишилися лише друковані репродукції, бо оригінал пропав під час арешту мами та мого наприкінці 1949 р. Так якось непомітно Коновалець увійшов у моє дитинство. Потім пішли книжки, багато книжок з історії національно-визвольних змагань 1914–1920 рр. І коли мемуаристи та історики писали про Січових стрільців у Києві 1917 р. та їх дальший шлях, там завжди я знаходив два прізвища поруч – Коновальця і Дашкевича. І групові знімки Січових стрільців 1918–1919 рр.: командир корпусу Коновалець і голова Старшинської ради Дашкевич.

Батьки були досить скупими на спогади, лише після трагічної загибелі полковника 23 травня 1938 року про нього говорили більше. Вони були приятелями ще зі студентської лави, з часів перед Першою світовою війною, брали активну участь у студентському русі, в організації стрілецтва. Усі троє – хоча й у різний час та за різних обставин – потрапили до російського полону. Коновалець і Дашкевич при Центральній раді утворили Галицько-буковинський курінь – та остаточно перетворили його в корпус Січових стрільців. Потім, на еміграції в Чехословаччині, разом ходили на прийом до президента Т.Г.Масарика, щоб запевнити легальний статус стрільців та старшин після саморозпуску групи Січових стрільців.

З розповідей батьків у мене в пам'яті залишився образ людини мужньої, дуже дисциплінованої та вимогливої – по відношенню до себе, до своїх старшин, до своїх стрільців та козаків. Високий за рангом офіцер з відсутніми отаманськими амбіціями – бо не раз міг захопити владу в Директорії, але на цю владу ніколи не посягав. Дисциплінований вояк виконував накази, що йшли згори, і вірив, що накази, які здійснював він, його корпус, його група – всі для добра України. Україна, її воля, її незалежність – це був найвищий постійний внутрішній наказ, який Коновалець виконував ціле своє життя. Коновалець зробив цілком свідомий вибір, бо як виходець з мішаної українсько-польської родини мав перед собою в молодості принаймні два шляхи – і вибрав український. Полковник був людиною скромною – та, незважаючи на свій великий авторитет, не визнавав культу навколо власної особи. Володів внутрішнім спокоєм і мав дар холодного, тверезого розрахунку. Прекрасний організатор, організатор збройної сили і на поверхні, і в глибокому підпіллі.

Батько мій був близьким до Коновальця і в роки Української революції 1917–1919 рр. (про що він по-військовому стисло написав у книзі спогадів: Січові Стрільці в боротьбі за київські Золоті ворота. – Нью-Йорк, 1965; фрагменти передруковувалися в збірнику: Україна. Наука і культура. – К., 1994. – Вип. 28), і в роки еміграції в Австрії 1919–1921 рр. Саме тоді оформилася ідея про утворення Української військової організації, що в нелегальних умовах продовжувала б збройну боротьбу за незалежну Україну. Роман Дашкевич брав участь в організації та початковій діяльності УВО, а, повертаючись до Львова, мав доручення зміцнювати і поширювати конспіративну діяльність. У 1921–1922 рр. Коновалець також був у Львові – вони далі були разом. Пізніше дороги їхні розійшлися. Батько вважав, що ще не до кінця використано можливості легальної боротьби. Так дійшло до відновлення парамілітарних "Січей" та виникнення (після їхньої заборони польською владою) спортивних воєнізованих товариств "Луги".

Формальне підпорядкування "Лугів" польським органам для фізичного виховання (бо, в протилежному випадку, їх розігнали б, як "Пласт") викликало кампанію протесту 1933-1934 рр., керовану Краєвим проводом ОУН. (Якось тоді й не пам'ятали, що бойовик Мацейко, який здійснив атентат на міністра Перацького, був вихованцем "Лугів"). У Чехословаччині, на курорті Карлові Вари, дійшло до зустрічі Коновалець-Дашкевич, і загроза конфлікту минула. Це була остання особиста зустріч двох бойових побратимів. Взаємну повагу і пошану вони зберігали завжди. І коли 1958 р. біля могили провідника ОУН відзначали сумне двадцятиріччя з дня його загибелі, генерал-хорунжий армії Української Народної Республіки Роман Дашкевич стояв у першому ряді тих, що вшановували пам'ять Євгена Коновальця.

* * *

Коновалець став героїчною постаттю не через свою трагічну смерть. Він став лідером нації, що бореться, задовго до цього.

Постать полковника-провідника, великого патріота і борця, для якого доля України була понад усе, для якого не існували приватні інтереси, постать великого організатора і людини непохитної волі притягає і притягатиме погляди людей сучасних і наступних поколінь.

Публікується за виданням: Дашкевич Я.Р. Постаті. Євген Коновалець. Полковник. ст.\535-539. – Львів, 2007. – ЛА Піраміда

РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ

ГЕО – КОРОЛЬ ФУТУРПРЕРІЙ

Я – король,
Я – святий,
Я – Георгій
*Переможець Дракона! * * **

Не підходьте до мене,
бо,
бо,
бо,
бо з'їм.

21 травня виповнилося 110 років з дня народження "Короля футурпрерій" Гео Шкурупія. "Вундеркіндом нашої літературної сучасності" назвав відомий літературознавець Олександр Білецький 22-річного автора книжки "Переможець дракона" (1925).

БІОГРАФІЯ

"Шкурупій переживе всіх шаманів…"
(з віршу "Лірика футуриста")

21 травня 1903 року – в Бендерах (на той час територія Румунії) в сім'ї Данила Шкурупія народився син. Його назвали Георгій, тобто, Юрій. Данило Шкурупій був машиністом, мати вчителькою. У протоколі засідання особливої трійки УНКВД Ленінградської області місце народження Георгія (Юрія) Шкурупія помилково вказано інше – Балта Бессарабської губернії – нині райцентр на Одещині. Дитячі роки митця минули на станції Флорешти (тепер це територія Молдови), де мати вчителювала. Три роки жив у Балті, а з 1913-го – у Києві. У 1920-му закінчив сім класів 2-ї Київської класичної гімназії і вступив на медичний факультет Київського університету. Лікарську справу юнак студіював рік, стільки ж працював у губкомі КП(б)У секретарем сільського відділу. Відтак – на журналістських хлібах у газетах "Більшовик", "Вісті", редактораті Всеукраїнського фотокіноуправління.

Гео Шкурупій був людиною товариською. У нього вдома часто збиралися колеги-митці (згодом слідчий міркуватиме, чи не була та оселя явочною квартирою "терористів"). Коли поета не друкували (1931-1932), щоб прогодувати сім'ю, він служив у Науково-дослідному інституті махорки. Потім – літконсультантом у видавництві, інструктором оргвідділу в облвиконкомі, редактором відділу при Всеукраїнському радіокомітеті. До політичних партій не вступав. У 1922 році одружився з Варварою Басас, якій присвячена в його інтимна лірика, зокрема такі рядки:

О, пречиста, свята Варваро,
поглянь на мене небом своїх очей,
я тобі місяць скину на тротуари,
а серце вже вирвав з грудей...
(Гео Шкурупій "Мантри"1921)

ТВОРЧІСТЬ

Не б'ють барабани,
не сурмлять сурми,
а кров розіллялася ріками,
і плюскається в ній бандит,
мов риба,
і скрізь вогонь, і вибухи, вибухи…
По світу несамовито тюйюкає
жах…
("Семафори", 1921)

Друкуватися почав Гео Шкурупій 20-го року, себто в 17 років. Молодий поет перейменував себе з Георгія на Гео, надав собі титул "короля футуропрерій".

Перші збірки його поезій – "Психотези. Вітрина третя" (1922) та "Барабан. Вітрина друга" (1923), написані в стилі футуристичної поетики. 1925 року виходить його збірка "Жарини слів". Тоді ж у літературно-мистецькому альманасі "Гроно" побачив світ перший прозовий твір Шкурупія "Ми".

"Шкурупій міг настільки ж вправно обігрувати мову, як і композицію, – пише Олег Ільницький. – Одна з перших спроб, "Тисяча пройдисвітів", була вправлянням у містифікації та очудненні. Тут автор більше віддається стилеві, аніж змістові, менше зважає на сюжет, аніж на мову. Перші рядки оповідання навмисне спантеличують читача: "Лютий Норд-Ост завзято дмухав у ніс мого корабля, що поринав та виринав у шквалах сильної бурі. Я зібрав рішуче всі вітрила й обмотав їх круг одної щогли мого корабля". Несподіваний початок і відчуття напруженої небезпеки мали би вказати на жанр морського пригодницького оповідання. Та хоч історію оповіджено справді мовою моряка й текст наповнюється декоративною атрибутикою штормів і портів, перед нами щось не те, чим воно видається. Як писав Олександр Білецький, "'учуднення' зроблено так легко й невимушено, що найдосвідченіший читач потрапляє в сильце авторської містифікації". Тільки через кілька розділів стає очевидним, що в оповіданні йдеться про пияка, який прагне дістатися додому в зливу, сп'яну блукає, плутаючи дорогу, поміж темних міських вулиць і несподівано потрапляє до міліціонерів, яких уявляє піратами."

Ще один цікавий експеримент змішування "факту" з оповідною технікою белетристики спостерігаємо в незакінченій "Повісті про гірке кохання поета Тараса Шевченка". Великі обсяги розділи містять відомі біографічні й історичні дані з життя Шевченка, короткі витяги з його щоденника. У фокусі – петербурзький період життя поета після повернення із заслання. Однак справжні

хронологічні рамки суттєво розширюють ретроспекція та інші прийоми. Серед таких епізодів: Микола Костомаров і Шевченко в трактирі; Шевченко на балу в вищому світі; Енгельгардт у ліжку; історичний відступ про царя Миколу I; розмови з Тургенєвим. Обіцяні заголовком еротичні мотиви наскрізні, але особливо виразні вони в розділі, що має довгу назву "Перша любов дитинства. Оксана. Дуня Гашковська. Мила німецька дівчинка на ім'я Марія. Княжна Варвара Рєпніна. На перехресті. Катерина Піунова. Харитя. Остання мрія". Попри покликання на біографію та історію – це аж ніяк не наукова розвідка про поетове життя. Навпаки – перед нами белетризоване й дуже особисте продовження футуристської спроби "реабілітувати" Тараса Шевченка, щоб показати, як мовив Семенко, що він також "з черевом і мозком, а не висхлі, підмащені олією мощі": "Боротьба з оточенням і урядом – це доля геніїв, що дають людськості нові ідеї… Трагічний кінець лише краще підкреслює їхню прекрасну біографію. Геніям нудно вмирати в ліжкові своєю смертю. Куля пістоля, вдар шаблі, вірьовка й нещасний випадок – неодмінні аксесуари кінця. Навіть звичайним людям нудно, коли геній вмирає так само, як вони.." Читання "Повісті" нагадує зудар зовсім різних жанрових очікувань, це ніби одна тема, водночас прописана в кількох жанрах. Біографія Шевченка може поєднати ці стилістично автономні тексти, але поліфонія моделей, безсумнівно, підриває предмет "студії" і породжує в читацькій свідомості тривогу стосовно формальної, композиційної й оповідної природи твору. Експериментування: безсюжетні твори, або з загостреним сюжетом твори, починаючи від Едгара По – це улюблені попередники Гео Шкурупія. Ця проза, вона десь уже завбачала майбутню прозу таку, як химерна проза, яка у нас з'явилася у 60-ті.

АРЕШТ

Теща Жори (Гео Шкурупія – ***авт.****) бідкалася дружині одного з письменників: "Ви подумайте, Жору заарештували як українського націоналіста? Господи, та він же тільки поет".*

Семен Підгайний "Українська інтелігенція на Соловках"

Яр Славутич припускає, що причиною арешту Шкурупія була його збірка "Зима 30-го року". Суміш віршів і прози, де автор осміював голів новостворених колгоспів. Ігор Качуровський висуває інше припущення. "На мою думку, причиною була повість "Жанна батальйонерка". Це, до речі, єдиний прозовий твір Гео Шкурупія, передрукований на Заході, конкретно, у журналі "Сучасність" за 1982 рік.

Героїня повісті Жанна під час Першої Світової війни йде добровольцем до російської армії, а саме, до того жіночого батальйону, що охороняв Зимовий палац у Петрограді. Світогляд героя, його спрямування діаметрально протилежні: він революціонер більшовицького напрямку. Шляхи героїв розходяться. Але читач сподівається, що автор десь на останніх сторінках твору знову зведе їх докупи, коли герой потрапляє до Петрограда. Та у друкованому тексті ані радісної, ані трагічної зустрічі немає. Лише про героїню сказано, що десь вона загубилася у вихорі подій. Точного виразу зараз не пригадую. Шкурупій довів читача до розв'язки і... зненацька покинув.

З історії відомо, що більшовики атакували Зимовий палац. Жіночий батальйон склав зброю. А що ж було далі? А далі дівчат завели до манежу і там всю тисячу зґвалтували на смерть. То ж Гео Шкурупій заторкнув не дозволену тему.

Щось подібне зробив свого часу Грицько Косинка. Він одне з оповідань починає словами: "Чотири дні ревуть гармати на околицях Медвина". А люди знали, що Медвин – це село, яке противилося більшовицькій навалі і все село було знищено. Всіх чоловіків розстріляно, всіх жінок до дної, яких впіймали – зґвалтовано. Щось подібне, можливо, заторкнув цією повістю і Гео Шкурупій.

Георгія Даниловича Шкурупія взяли під варту 3 грудня 1934 року на підставі постанови оперуповноваженої Пери Ісаківни Гольдман – малоосвіченої (4 класи гімназії) чекістки із 12-річним стажем "надзвичайної" діяльності. Ця донька дрібного торговця (дзержинцями, як бачимо, були не лише "кращі представники робітничого класу") служила в секретно-політичному відділі Управління державної безпеки НКВД УССР і доклала рук до низки незаконних арештів.

Чи не про Перу Гольдман писав Шкурупій у "Жовтневому романі": "Винтовку взяла с запалом, и пуля тяжелая крупным свинцом врасплох гайдамака застала..."?!

Шкурупія репресивні органи звинуватять у приналежності до київської групи контрреволюційної терористичної організації "Об'єднання українських націоналістів" ("ОУН"), котра нібито мала намір повалити совєтську владу в республіці та відірвати її від СРСР шляхом вчинення терористичних актів проти керівників партії і уряду.

Під час нічного обшуку в оселі Гео Шкурупія на вулиці Короленка, 51, було вилучено чужу записку: "Сьогодні я сяду на бюст Сталіна (Сосо Джугашвілі). Ол.Влизько". На допиті підслідний пояснив, що папірця написав глухуватий письменник Влизько, який колись в Одесі напідпитку сів на бюст Леніна. Слідчий долучив до кримінальної справи цю "записку-памфлет на т.Сталіна" як "документ, що характеризує Шкурупія" (вчасно, мовляв, не заявив про "контрреволюційну витівку" і зберігав записку "мерзенного контрреволюційного змісту"). Долучили до справи й витяг з листа, надісланого Шкурупієм до Німеччини (автор пропонував редакції берлінської газети надрукувати його оповідання "У долині річки Іро"). Підшили, вклавши до конвертика, і знайдений сином письменника чужий партквиток на прізвище якогось Бродського (розшукати власника цього документа слідчому нібито не вдалося). Решта звинувачень – голослівні, наклепницька заява провокатора Антона Біленького-Березинського (того і того згодом засудять і розстріляють). Останній давав розлогі брехливі показання, "приписав" Гео Шкурупія, з яким лише раз бачився, до міфічної київської терористської групи (Косинка, Влизько, Микола Любченко, Шкурупій). Спільно із двома такими ж осередками у Харкові київська група нібито готувала напад на урядову трибуну під час урочистостей. Об'єкти теракту – Павло Постишев і шеф НКВД Всеволод Балицький... Обвинувачення затвердив заступник наркома Зиновій Кацнельсон 21 лютого 1935 року. Військовий трибунал слухав справу Шкурупія 19 березня і 27 квітня. Підсудний відкинув усі звинувачення й наклепи, намагався довести, що ні в чому не винний, оскаржив неправомірні методи слідства. Він вимагав виправити перекручені в протоколі свідчення, про що раніше подав заяву слідчому Миколі Грушевському. Цей чекіст під час допитів залякував Шкурупію ("тебе розстріляють, дружину з дитиною викинуть на вулицю..."), всіляко його ображав. Як і вже згадана Пера Гольдман, і Семен Долинський-Глазберг, і Борис Козельський (Бернард Голованівський), чиї підписи фігурують на докумен-

тах, підшитих у кримінальні справи, зламали життя багатьом ні в чому не винним людям.

Ґео Шкурупій звернув увагу членів військового трибуналу на вчинене беззаконня: "Показання щодо моїх розмов із знайомими мені письменниками [...] записані неправильно. Вони зредаговані, заповнені за думкою слідчого т. Грінера, записані так, як йому хотілося, і не відповідають дійсності (оперуповноважений Дніпропетровського облвідділу ГПУ Борис Грінер був у складі так званої ударно-слідчої групи, сформованої навесні 1933 року для проведення слідства у справі фальшивої "Української військової організації". – Авт.). Мої бесіди названі в показаннях націоналістичними, як і мої настрої. Насправді ж я вказував слідчому, що бесіди були на літературні, історичні і побутові теми…

Незважаючи на неправильний запис показань слідчим, вони підписані мною через такі обставини. Протягом усього періоду слідства, і особливо під час допитів, я був підданий слідчим жахливому моральному тискові... Крім того, сильний біль у шлунку, оскільки в мене виразка, і вкрай пригнічений стан від погроз слідчого спричинилися до стану цілковитого отупіння, за якого я вже нічого не тямив. Слідчий користувався цим моїм станом, примушував підписувати показання, доводячи мене до істерики..."

Дещо можна дізнатися про Шкурупія зі спогадів Семена Підгайного "Українська інтелігенція на Соловках": "Жора (так називали Ґеорґія табірники) був милою людиною, хорошим товаришем – уважним і симпатичним. Він осів на роботі в сільгоспі: "Спочатку працював на городах, полов брукву, ходив коло капусти, та згодом став працювати по боротьбі з шкідниками городніх рослин. З апаратом-обприскувачем за плечима щоденно лазив по тих городах. Це й був для Шкурупія його, так би мовити, соловецький фах", – пише Підгайний. Жора був душею компанії, часом розповідав анекдоти, любив встрявати у філософські й літературні дебати і, як правило, приймав концепцію супротивника. На Соловках він так само писав вірші, охоче їх читав; але ні у віршах, ні в щоденній поведінці не відчувалась цілеспрямованість чи певна політична лінія. Жора Шкурупій був просто поет, поет український. Недарма ж теща Жори бідкалася дружині одного з письменників: "Ви подумайте, Жору заарештували як українського націоналіста? Господи, та він же тільки поет".

"Жив наш поет, як жили і всі там, – писав Підгайний. – Тільки іноді, як туга аж занадто опановувала його душу, Ґео сидів смутний у кутку, коло власних нар. Залишаючи Соловки, безжурно прощався, бо шкодувати не було за чим. Ґоворив: "Хоч гірше, аби інше". Але й не відав український поет, що гірше того іншого, яке очікувало його за межами архіпелагу, не може бути нічого. Другу велику групу в'язнів Соловецької тюрми (509 осіб, там був і Ґео Шкурупій) так само, як і перший великий етап, відправили на материк для страти... Члени особливої трійки 25 листопада 1937 року підписали протокол № 199 про розстріл в'язнів, засуджених раніше за троцькістську, терористичну, шкідницьку, диверсійну та іншу контрреволюційну діяльність (саме цю дату згодом вкажуть у совєтських енциклопедичних виданнях як дату смерті Ґео Шкурупія). Насправді вирок виконано 8 грудня 1937-го в Ленінградській області.

Там все повторюється тисячу разів,
Одноманітно і слух'яно,
Немов це хтось навік завів
І розгубив ключі в тумані.
(з вірша "Кажан")

Ольга РІЗНИЧЕНКО

МІТИНГ У СЕВАСТОПОЛІ

А ХТО – ФАШИСТИ?

Мирослав МАМЧАК

У Севастополі влада і провладні Партія регіонів, Комуністична партія і Рускій блок 16 травня скликали народ на антифашистський мітинг під гаслом "Фашизм не пройдёт". Звучали кличі: "Хто не з нами, той з фашистами". Інші партії, опозиційні, треба думати, якщо не профашистські, то такі, що йому "способствують"? Владна більшість "фашистів" визначила заздалегідь?

Я з дитинства вважав себе антифашистом. У школі не хотів вчити німецьку мову, бо нею розмовляли фашисти, батько мій воював з ними у складі польської армії ще у 1939 році, затим у складі 4-го Українського фронту. Щоправда, день Перемоги зустрів у товарняку, яким депортували українське населення з територій, які Сталін віддав Польщі. Однак, щоби не бути записаним до тих самих фашистів, проти яких державна адміністрація зібралася воювати, пішов на мітинг.

Як на мене, на майдані Нахімова зібралося близько трьох тисяч людей, хоча заявляли про всі десять. Впадало у вічі, що антифашистські та антиопозиційні гасла і плакати роздавалися централізовано, затим їх так же і збирали. Союз робітників виокремлено стояв з плакатами, які закликали боротися з олігархами. Як на мене, правильно, бо фашизм породив саме олігархічний капітал.

А ось група людей з плакатом "Дельфинарий против фашизма" – слава Богу, що не додумалися притягти і самих дельфінів з морськими котиками – виглядала досить оптимістично. Зовсім недавно місцева влада з допомогою одеських братків намагалася відібрати дельфінарій у колективу. Тепер, коли вони стали в колону антифашистів, можливо, і минеться. Оце така ідейна принциповість севастопольців. Слава Богу, що наш цирк лише у сваях, а то б ще написали "Цирк против фашизма".

Ветеранів Військово-Морських Сил України серед мітингувальників я не знайшов, зате ветерани Чорноморського флоту вийшли майже повним складом. Всі з червоними прапорами, антифашистськими гаслами і на вигляд – готові до рішучої боротьби. Збоку стояла галаслива Русская община з плакатами "Севастополь, Крим, Россія!", "Слава предкам, слава роду, слава русскому народу!", "Русские, вперед!", "Один за всех и все за одного!", "Мы – славяне, мы всех сильней!", "Вместе и до конца!".

На майдані зустрів знайому вчительку, яка прийшла разом зі своїм класом.

– А ви чого з учнями? – поцікавився.

– Так обіцяли за мітинг додати один день до відпустки, – почув веселу відповідь.

– Не розумію, – звернувся я до бабусі з плакатом, – а де і хто ті фашисти, що ми тут з ними боремося?

Бабуся зміряла мене поглядом: "Не понимаеш? Это националисты, РУХовцы и незалежники".

– Я его узнала. Он у ВМС служил, по телевизору ещё выступал. Он националист, это настояний фашист, – її очі почали наливатися люттю, і я поспіхом подався у другий кінець майдану, подалі від скандалу у зв'язку з виявленням мене як фашистського лазутчика.

У цей час голова міської держадміністрації В. Яцуба закликав комуністів підійти ближче, заповнити галявину біля трибуни: "Смелее подходите. Товарищ Пархоменко, ведите сюда своє войско". Ну, військо, це вже серйозно, це справжня боротьба, і я приготувався до рішучих антифашистських кроків організаторів цього заходу.

Голова адміністрації розпочав з історії. На його думку, все розпочалося з походу Муссоліні на Рим в 1923 році і порадив українським фашистам зараз же випити капсулу з ядом, бо так закінчили своє існування їхні попередники. Ех, думаю, погано знає історію виникнення фашизму наш голова адміністрації, чи погано його підготували помічники. Звільнити б з роботи таких, як раніше витурили всіх "помаранчевих", бо коли берешся до боротьби, то треба ж знати про свого супротивника, як кажуть, до самої сорочки. Далі пан Яцуба повідав, як у Західній Україні, зараженій бацилою фашизму, гноблять ветеранів війни, переможців фашизму. Щоправда, промовчав, а, може, й не знає, чого звідти ветерани, що й досі не вивчили української мови, не перебираються, наприклад, до Севастополя, і чого штаб Русской общини міститься саме у Львові, де його керівники почуваються доволі привільно і на всіх урочистостях завжди покладають квіти до монументів полеглим воїнам війни разом з тамтешньою місцевою владою, яку так не любить пан Яцуба.

Ну, а товариш Пархоменко, лідер місцевих комуністів, затятий атеїст, почав цитувати німецького богослова Мартина Німьоллера! Ну, треба ж мати совість і комуністам. Які ж ви комуністи, коли забули заповіт свого вождя, Володимира Ульянова-Леніна, який ще до названого походу на Рим, 13 листопада 1922 року, на 4-у конгресі Комінтерну поставив завдання комуністам Європи: "… Может быть, нам окажут большие услуги, например, фашисты Италии… Если это совершится, тогда, я убеждён, перспективы мировой революции будут не только хорошими, но и превосходными. (Бурные, долго не прекращающиеся аплодисменты…)". (ПСС. Т. 45, стр. 294). А тепер комуністи свого вождя підміняють німецьким богословом і лають італійського фюрера, який у 1923 році відгукнувся на заклик Леніна. То ж допомогли фашисти комуністам, а далі комуністи допомогли фашистам, коли привели Гітлера до влади у 1933 році. Без допомоги комуністів ні фашизм, ні нацизм не змогли б набрати такої сили в Європі, та про це комуністи скромно мовчать.

Я не є членом жодної політичної партії. Але з почутого на мітингу роблю висновок, що "Свобода" таки нагнала доброго страху на Партію регіонів, комуністів і саму владу. Чим? Чи не тим, що єдина чітко виступила на захист українців в Україні, вимагає вивчення державної мови, виступає проти закриття українських шкіл, яких у Севастополі катма, що змусила депутатів голосувати персонально у Верховній Раді, відірвавши багатьох з них від гарячих пляжів Майорки і Канарських островів? Чи, може, "Свобода" і В.Кличко винні в тому, що деякі адмірали-ветерани, яким це високе звання присвоїв Президент України, ходять на мітинги у… російській військовій формі, чи, може, опозиція дестабілізує політичну ситуацію в Севастополі? Чогось такого за ними не помічав.

Однозначно на мітингу приєднали до "пособників фашизма" всіх без розбору учасників національно-визвольної боротьби в Україні, а разом з ними – і всі опозиційні партії. Навіть партію В. Кличка. Так не довго оголосити фашистами і всіх українців, які ще не відцуралися, як сам Яцуба, рідної мови. А чого ж, мені вже доводилося чути з севастопольських трибун, щоправда, від заїжджих гостей, що "у Победы русский язык", а на "антифашистському" мітингу вирізнявся відповідний плакат "Остановим Укрофашизм".

У резолюцію мітингу записали протест проти розпалювання міжнаціональної ворожнечі. А хто ж то її розпалює у нас? По завершенню мітингу активісти Русского блоку з запаленими факелами пройшлися від майдану Нахімова по проспекту Нахімова і вулиці Велика Морська з гаслами і вигуками "Русские, вперёд", "Севастополь, Крым, Россия!", "Слава предкам, слава роду, слава русскому народу!", ну, майже так само, як колись фашистські молодчики Муссоліні крокували на Рим, чи нацистські організації у Мюнхені. Так хто – фашисти? Що, фашизм не пройде?

А я після мітингу з важким серцем побрів на кладовище Комунарів. Там у братських могилах лежать захисники Севастополя, справжні, не ряжені, як на майдані Нахімова, борці проти фашизму. Біля могил не було нікого, не було біля них бодай якоїсь квіточки, як між іншим, і на 9 травня. Подумалося, саме сюди, пане Яцуба, а не на мітинги ряжених "антифашистів", треба водити дітей зі школи, розповідати, хто і чому лежить у братських могилах, а заодно сказати, чому до тих, які загинули у кривавій боротьбі проти нацизму, така неповага з боку тих, які лицемірно присвоїли собі ім'я борців із тим самим фашизмом.

Тоді не треба буде проводити подібні мітинги з фальшивими борцями проти фашизму. Діти, вони ж бо фальш відчувають на відстані. Тоді не буде на нашій згорьованій і рясно политій кров'ю українській землі місця людиноненависницькій ідеології фашизму, нацизму, комунізму.

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

НОРИЛЬСЬКЕ ПОВСТАННЯ...

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Один із перших 14 травня відбувся у Прикарпатському університеті в Івано-Франківську за участю Євгена Грицяка, Михайла Ткачука та модераторства відомого українського письменника Юрія Андруховича. Відбудуться заходи у Львові, Луцьку, Харкові, Острозі, Дніпропетровську. А 25 травня відбудеться вшанування "Норильських Витязів" у приміщенні Литовського Сейму за участі учасників Норильського повстання – литовців і українців, які приїдуть у Вільнюс у складі української делегації разом із режисером Михайлом Ткачуком.

"Обличчя в людини появляється лише тоді, коли вона бореться за свободу. Бо людина стає іншою, коли вона вдихнула свободу", – сказав, виступаючи на слуханнях, колишній політв'язень, дисидент і філософ Євген Сверстюк. У концтаборах ГУЛАГу він сидів разом із бандерівцями, які "досиджували" свої 25-літні терміни ув'язнення. "За стійкість і безкомпромісність їх поважали "діти різних народів". Не знаю жодного бандерівця, – продовжував Є.Сверстюк, – який би став "сукою". Бандерівці були ініціаторами бунтів і повстань. Вони карали бандитів, які були на службі в адміністрації". У Норильську вони відстоювали власні права та гідність саме ненасильницькими методами.

Коли рух за права людини лише зароджувався, а Європейська конвенція з прав людини та основних свобод щойно була ухвалена, в'язні радянських таборів у Норильську ставили понад усе саме людину, її гідність та право на вільне життя. Литовці, євреї, росіяни, угорці, поляки, японці та десятки інших національностей об'єдналися не лише задля того, аби вимагати поліпшення таборових умов, а й, цитуючи дивом видруковане звернення протестантів до населення Воркути, для "грандіозної, історичної демонстрації єдності боротьби за свободу, за демократію…". Сьогодні, коли українське суспільство вкрай "наелектризоване", – саме час підкреслювати цінність ненасильницького спротиву.

Проте не в кожного вистачить сили стримати емоції та справедливий гнів, коли духовні нащадки російського нациста капітана НКВД Матвеєва – професійного ката й убивці українських політв'язнів, який їх власноруч розстрілював "на честь 20-річчя жовтневого перевороту" – намагаються приліпити українським патріотам тавро "фашиста". Саме тому на пропозицію Надзвичайного і Повноважного посла України, професора Володимира Василенка учасники громадських слухань звернулися до СБУ із запитом – назвати фашистські партії та організації, що, за твердженням КПУ і Партії регіонів, начебто є в Україні, кількість членів цих структур і прізвища їхніх лідерів, а також друковані органи "фашистів".

Про найяскравіші моменти громадських слухань, а це, зрозуміло, були виступи учасників Норильського повстання, тижневик "Нація і держава" розповідатиме в наступних числах. Адже тему цю годі обмежити часовими рамками чи газетними рядками. Отож – далі буде…

Ольга ДМИТРЕНКО

ПРАВДА КЛИЧЕ

Роман Пастух – відомий український публіцист, письменник, журналіст. Мешкає в м. Дрогобич. Пропонуємо нашим читачам прекрасні поезії – із творчого доробку Романа Пастуха.

Роман ПАСТУХ,
член НСПУ

ОТВЕРЗІТЕ ВУСТА!

А ми дивились, та мовчали,
Та мовчки чухали чуби.
Німії, подлії раби…
Тарас Шевченко
Раз ні світ ні зоря
Я рішив Кобзаря,
Що спочив у могилі високій
Вічним праведним сном
Над могучим Дніпром,
Потривожити думкою спокій:

– Чом же, батьку ти наш,
Править нами плюгаш,
Твоє слово вбивають заброди,
А ми знов ідемо
У московське ярмо
Та чекаємо з моря погоди?

Сталось диво із див:
На мовчазний зазив
Він рішуче устав із могили
І звернувся, мов Спас,
До знедолених нас
Голосом, повним ярої сили:

– Ви чого мовчите
На глумовище те,
Чого чухати звикли донині
Пообвислі чуби,
Німі, подлі раби,
Із гаддям на похиленій спині?

Отверзіте вуста
Від кута й до кута –
Хай клекоче з них правда,
як лава,
І невольничий страх
Розпадеться на прах,
Щоб умилася нею держава!

Я не Бог і не цар,
Але дав вам "Кобзар".
Чого треба од мене іще вам?
Заглядайте туди
Кожен день і завжди –
І не буде супротиву левам!

Гнівний, він знову ліг,
А я звідти прибіг
Вам повісти про стрічу
з пророком…
Зі святим Кобзарем
Повіряймо, чи йдем
Уперед напророченим
кроком!

ГИМН СВІТОВОГО УКРАЇНСТВА

В ім'я великої мети –
Докупи, сестри і брати!
Зоря провісна з неба каже,
Куди і з ким до неї йти.

Приспів:
І віра в нас, і сила є,
І кров козацька в скроні б'є,
Щоб відродили ми із Богом
Родинне дерево своє.

Ніхто не знає нам числа,
Де розметала сила зла.
Тепер пора мільйонноруко
За спільні братися діла.

Приспів.

Не спинить нас ніяка гать
Ані без ліку вража рать,
Бо нам сія пером жар-птиці
Умита сонцем благодать!

Приспів.

УКРАЇНСЬКА ІДЕЯ

Верзете, ниці фарисеї,
Що, курям нібито на сміх,
Нема такої в нас ідеї,
Яка би об'єднала всіх.

Мовляв, її створити в змозі
З мужів наук синедріон
У їх найвищім симбіозі…
Ні, переродженці, пардон!

Своє лукавство не ховайте,
До неї як не доросли,
В попереминне "віська-гайта"
Серед яремної імли.

Ідея є, це – Україна
У силі, мудрості й красі,
Вона – одвічна і незмінна,
І їй підлеглі ми усі!

Лиш їй даровано єднати,
Попри ворожу крутію,
Як здатна тільки рідна мати,
Нас, різних, у одну сім'ю.

Тож на ідейну плутанину
Повішайте уже замок.
Щодня – малого, але чину!
Щодня – маленький,
але крок!

ПОВАГА І ПОКЛІН

Ветерани бойні світової,
Що без ліку викосила нас:
Ви – її покоїті герої,
Ви ж – її і жертви водночас.

Тут немає вашої провини,
За кого ви проливали кров,
Серце кулям ставили левине,
На святий надіючись покров.

Дідько із вусищами з підкову
Чи його із вусиками брат
Все одно, страшному
вірні слову,
Мали в носі Еверести втрат.

Вас я по-синівськи поважаю,
Бо інакше просто би не міг,
Хоч ви так і не здобули раю
Після пекла сходжених доріг.

Але тим із вас, хто Україну
Виривав з московської петлі
І знешкодив сатанинську
міну,
Б'ю чолом од неба до землі!

ГОМІН СТОЛІТЬ

"Князь Володимир" вирушив в експедицію

15 травня від берега, поблизу Південного мосту в столиці України вирушив у похід (наукову експедицію) по Дніпру незвичайний човен – бойова лодія часів Київської Русі IX-XI століть. 12-метрова лодія "Князь Володимир" стала логічним завершенням десяти років кропіткої наукової роботи членів історичного клубу "Парк Київська Русь" під керівництвом його президента – Володимира Янченка та Сергія Воронова – члена Національної комісії України з питань ЮНЕСКО. Унікальність даного човна полягає в тому, що це єдина в світі точна за корабельною архітектурою й повністю науково обгрунтована реконструкція бойової лодії княжих часів, на яких наші славні й мужні предки ходили в бойові походи по Дніпру-Славуті та по Чорному морю на могутній в той час другий Рим – Константинополь.

Ряд вузлів і елементів корпусу прадавнього човна конструктивно й зовні відповідають скандинавським бойовим кораблям "драккарам", що й не дивно, зважуючи на тісні родинні зв'язки зі Скандинавією князів та їхніх бойових дружин у Київській Русі у IX–XI століттях. У рамках наукової експедиції було проведено остаточну перевірку випробування ходових якостей та міцності бойового човна під вітрилами й на веслах. Перший маршрут проліг від древнього Києва до літописного городища Треполь (район сучасного міста Українка). Це саме той історичний водний шлях, який з'єднував у давню епоху Київської Русі княжу столицю з південними прикордонними форпостами.

По завершенню наукової експедиції реконструйована лодія "Князь Володимир" буде встановлена на музейному майданчику "Парку Київська Русь" – Центру культури та історії Древньої Русі, де жителі України та гості з інших країн світу зможуть ознайомитися з бойовою лодією Східної Європи IX-XI століть. Центр, який розкинувся на площі понад 50 гектарів у селі Копачів Обухівського району, що на Київщині, вже давно став фактично єдиним місцем, де завдяки ініціаторам й меценатам відтворюється й зберігається велика культурно-історична спадщина Древнього Києва та Київської Русі для наступних поколінь, відомим туристичним місцем, де постійно проводяться історико-культурні фестивалі для любителів давньої історії, збройового мистецтва та активного відпочинку на природі.

Надалі творці "Князя Володимира" мають на меті здійснити ряд наукових експедицій стародавніми водними шляхами і на території нашої держави, і за її межами, популяризуючи давньоукраїнську лодію, як безцінний духовно-матеріальний скарб, велике наукове надбання України й усього світу. Скарб, який зміцнює міжнародний імідж нашої держави, як країни, що дбайливо зберігає й відновлює свою матеріальну і духовну культурну спадщину.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

ПАМ'ЯТЬ

Поле скорботи

19 травня 2013 року – День пам'яті жертв політичних репресій – національний пам'ятний день в Україні, що припадає на третю неділю травня.

Цього дня на меморіальному комплексі жертвам політичних репресій і голодомору в м. Дніпропетровську, що розташований на 9-му кілометрі Запорізького шосе, відбулася громадянська панахида та мітинг на місці, де поховані десятки тисяч замордованих більшовиками громадян.

У 1930-і та на початку 50-х років на 9-му кілометрі Запорізького шосе Дніпропетровщини був розташований спеціальний об'єкт НКВС, де ховали розстріляних жертв політичних репресій. 1990 року на цьому місці відкрили пам'ятний знак – хрест, а 2008-го встановили наймовірний в Україні меморіал жертвам Голодоморів та політичних репресій у вигляді фігури знесиленої жінки з померлою дитиною на руках.

Промовці на мітингу наголошували на необхідності вшанування жертв політичних репресій минулого, говорили про те, що, на жаль, в сьогоднішній Україні є політичні в'язні, та вимагали негайно їх звільнити.

Власна інформація

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9